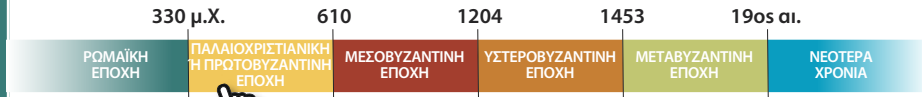

Αίθουσα 1 - Ο παλαιοχριστιανικός ναός

Φύλλο πορφυρού κώδικα

Πληροφορίες

Φύλλο από Ευαγγέλιο. Το φύλλο το έφεραν μαζί τους πρόσφυγες από την περιοχή της Καισάρειας το 1922.

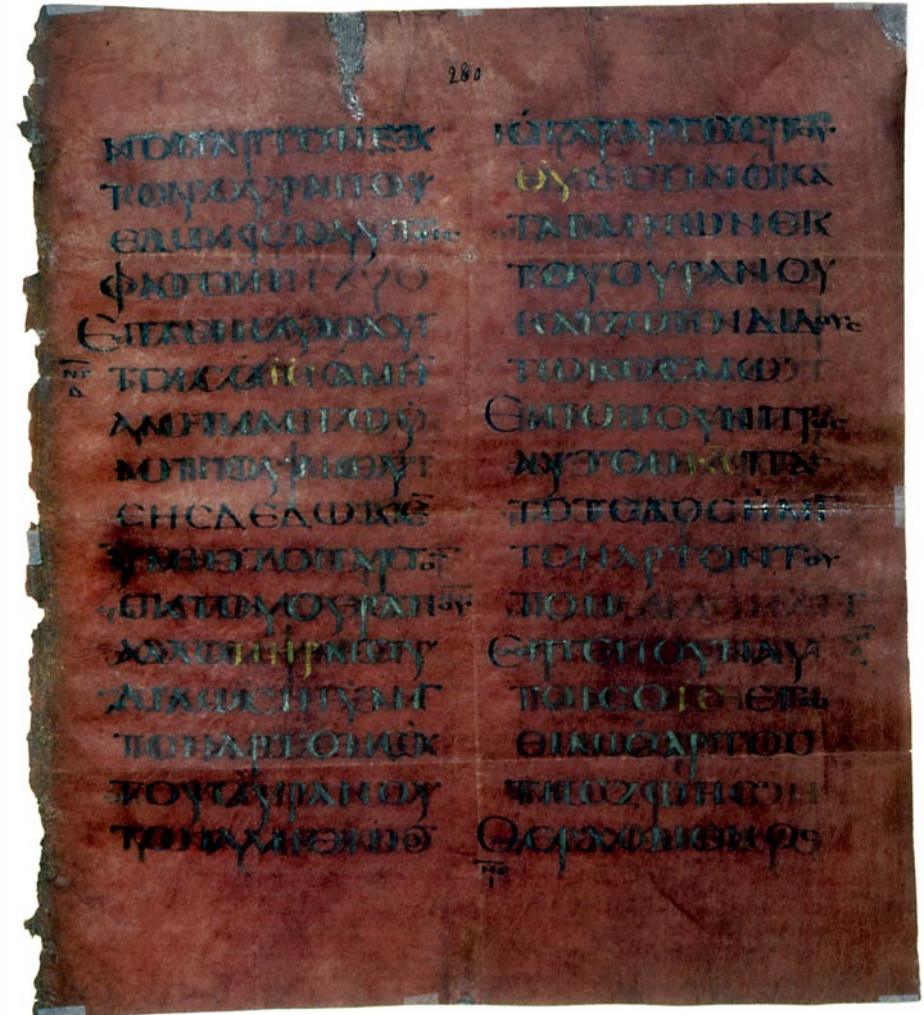
Είναι γραμμένο πάνω σε περγαμνή βαμμένη με πορφυρό χρώμα.

Η περγαμνή προέρχεται από δέρμα νεαρών ζώων, κατσικιών ή μοσχარიών.

Τα γράμματα της περγαμνής είναι ασημένα, ενώ με χρυσό είναι γραμμένες οι συντομογραφίες **ΙC** (Ιησούς), **ΘC** (Θεός) **ΠΗΡ** (ΠΑΤΗΡ).

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε το φύλλο του κώδικα και φωτογραφίστε το.
- ▶ Είναι γραμμένο με κεφαλαία ή μικρά γράμματα;
- ▶ Μπορείτε να διακρίνετε κάποιες από τις συντομογραφίες;
- ▶ Γιατί πιστεύετε ότι το πήραν μαζί τους οι πρόσφυγες;

Αίθουσα 2 - Παλαιοχριστιανική πόλη και κατοικία

330 μ.Χ. 610 1204 1453 19ος αι.

ΡΩΜΑΪΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ
Η ΠΡΟΤΟΥΡΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΝΕΟΤΕΡΑ
ΧΡΟΝΙΑ

Χιτώνες

Πληροφορίες

Οι χιτώνες είναι το κύριο ρούχο αντρών και γυναικών. Συνήθως είναι λινοί (από το φυτό λινάρι) ή μάλλινοι και πιο σπάνια μεταξωτοί.

Πολλές φορές τους σφίγγουν στη μέση με ζώνες.

Πάνω από το χιτώνα φορούν το ιμάτιο που στερεώνεται στον ώμο με πόρπες και περόνες (καρφίτσες).

Τα υφάσματα για τα ρούχα τους τα υφαίνουν στον αργαλειό.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τους χιτώνες και φωτογραφίστε τους.
- ▶ Παρατηρήστε τα σχέδια και το μέγεθός τους και σκεφτείτε εάν ανήκαν σε άντρες ή γυναίκες.
- ▶ Βρείτε την αναπαράσταση του αργαλειού όπου ύφαιναν τα υφάσματα και φωτογραφίστε την.
- ▶ Βρείτε πόρπες και περόνες και φωτογραφίστε τις.
- ▶ Βρείτε τα μεταλλικά κομμάτια ζώνης και φωτογραφίστε τα.

Αίθουσα 3 - Από τα Ηλύσια Πεδία στον Χριστιανικό Παράδεισο

330 μ.Χ.

610

1204

1453

19ος αι.

ΡΩΜΑΪΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ
Η ΠΡΟΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΝΕΟΤΕΡΑ
ΧΡΟΝΙΑ

Καμαροσκεπής τάφος

Πληροφορίες

Είδος τάφου για πλούσιους με διακόσμηση. Εδώ εικονίζεται μια οικογένεια: ο πατέρας, η μητέρα και δύο αγόρια.

Οι γονείς φορούν μακριούς χιτώνες και τα παιδιά κοντούς.

Ο πατέρας πάνω από τον χιτώνα φοράει ιμάτιο.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε τον καμαροσκεπή (καμάρα+σκεπή) τάφο.
- ▶ Παρατηρήστε την τοιχογραφία και φωτογραφίστε την.
- ▶ Συγκρίνετε τους χιτώνες με τους χιτώνες που είδατε στην προηγούμενη αίθουσα.
- ▶ Δείτε την πόρπη που συγκρατεί το ιμάτιο στον ώμο.
- ▶ Ψάξτε παρόμοιες πόρπες στην αίθουσα.
- ▶ Ψάξτε στην αίθουσα και άλλη μια τοιχογραφία με γυναίκα που φοράει χιτώνα.
- ▶ Συγκρίνετε τους χιτώνες.

Αίθουσα 4 - Από την Εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών

Χειρόγραφο ευαγγέλιο

Πληροφορίες

Χειρόγραφα είναι όλα τα βιβλία που γράφουν ή αντιγράφουν οι *γραφείς* ή *αντιγραφείς* από άλλα βιβλία με το χέρι, μια διαδικασία ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα. Πολλά εκκλησιαστικά χειρόγραφα σώζονται σε μοναστήρια. Τα χειρόγραφα συχνά διακοσμούνται με μικρογραφίες που ζωγραφίζουν οι μικρογράφοι.

Με την ανακάλυψη της τυπογραφίας τον 15ο αιώνα, τα βιβλία άρχισαν να τυπώνονται σε χαρτί σε μεγάλες ποσότητες και έτσι η παραγωγή τους γίνεται πιο εύκολη.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε το χειρόγραφο Ευαγγέλιο και φωτογραφίστε τις δύο σελίδες ξεχωριστά.
- ▶ Παρατηρήστε τη γραφή. Είναι μεγαλογράμματη ή μικρογράμματη;
- ▶ Στην αριστερή σελίδα εικονίζεται ένας από τους Ευαγγελιστές ως γραφέας. Ποιος πιστεύετε ότι είναι; Συμβουλευτείτε τη δεξιά σελίδα.

Αίθουσα 6 -Το Βυζαντινό κάστρο

Ηθμός

Πληροφορίες

Πήλινο σουρωτήρι που το χρησιμοποιούσαν για να πλένουν και να στραγγίζουν κυρίως λαχανικά και φρούτα.

Εξαιτίας των εχθρικών επιδρομών από τον 8ο αιώνα και μετά οι άνθρωποι αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις πόλεις τους και να χτίσουν νέες, μικρότερες οχυρωμένες **πόλεις-κάστρα**. Τις πόλεις αυτές τις χτίζουν σε σημαντικές θέσεις, συνήθως σε λόφους, για να ελέγχουν τους γύρω δρόμους για την καλύτερη προστασία των κατοίκων τους. Οι οικονομικές συνθήκες είναι ιδιαίτερα δύσκολες την εποχή αυτή.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε τον ηθμό.
- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε ένα ακόμη αντικείμενο από το ίδιο υλικό που σχετίζεται με τον ηθμό.
- ▶ Ποια η χρήση του;
- ▶ Βρείτε το όνομα μιας πόλης-κάστρου.

Αίθουσα 7 - Το λυκόφως του Βυζαντίου

330 μ.Χ. 610 1204 1453 19ος αι.

ΡΩΜΑΪΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΠΑΛΑΙΟΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ
Η ΠΡΟΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΝΕΟΤΕΡΑ
ΧΡΟΝΙΑ

Επιτάφιος

Πληροφορίες

Μεταξωτό ύφασμα κεντημένο με χρυσές, ασημένιες και μεταξωτές κλωστές. Ονομάζεται επιτάφιος και χρησιμοποιείται κατά την ακολουθία του Επιταφίου της Μεγάλης Παρασκευής. Στο κέντρο απεικονίζεται ο νεκρός Χριστός περιτριγυρισμένος από αγγέλους. Πρόκειται για ένα εξαιρετικό και μοναδικό έργο τέχνης.

Οδηγίες

- ▶ Βρείτε και φωτογραφίστε τον επιτάφιο.
- ▶ Παρατηρήστε τους αγγέλους πάνω από το σώμα του Χριστού και φωτογραφίστε αυτόν που σας κάνει μεγαλύτερη εντύπωση.
- ▶ Τι πιστεύετε ότι νιώθει;
- ▶ Σκεφτείτε πού τοποθετείται το ύφασμα αυτό τη Μεγάλη Παρασκευή.

Αίθουσα 10 -Το Βυζάντιο μετά το Βυζάντιο

330 μ.Χ. 610 1204 1453 19ος αι.

ΡΩΜΑΪΚΗ
ΕΠΟΧΗ

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ
Η ΠΡΟΤΟΥΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΣΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ
ΕΠΟΧΗ

ΝΕΟΤΕΡΑ
ΧΡΟΝΙΑ

Αρχιερατικός σάκκος του επισκόπου Μελενίκου Ιωαννίκιου

Πληροφορίες

Άμφιο ιερέα από μεταξωτό ύφασμα κεντημένο με χρυσές και ασημένιες κλωστές. Απεικονίζονται διάφορα θρησκευτικά θέματα. Χρυσοκέντητη μικροσκοπική επιγραφή μας πληροφορεί ότι ο σάκκος ανήκει στον επίσκοπο Μελενίκου, Ιωαννίκιο και ότι αποτελεί έργο του Χριστόφορου Ζεφάρ.

Οδηγίες

- ▶ Εντοπίστε τον σάκκο και φωτογραφίστε τον.
- ▶ Βρείτε ένα θέμα που αναγνωρίζετε από την εικονογράφησή του και φωτογραφίστε το.
- ▶ Μπορείτε να διακρίνετε πού βρίσκεται η επιγραφή; αν ναι, φωτογραφίστε την.

Θυμάστε;

- ▶ Πώς λέγεται το σουρωτήρι στην Αίθουσα 6;

Στο σχολείο:

- ▶ Σκεφτείτε και γράψτε ή διηγηθείτε προφορικά μια ιστορία με όλα τα αντικείμενα που παρατηρήσατε.

